

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret		

Interpellasjon til ordføreren i Kommunestyret 13.02.2014 - Bør fastleger få reservasjonsrett mot å henvise til abort?

Interpellasjon fra Sissel Bakken (AP), Anja Ristad (SV), Håkon Alstadheim (V) og Siv Sætran (SP):

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven, samt forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen. Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort.

Abortloven av 1975 gir allerede reservasjonsrett for sykehuspersonell fra å utføre eller delta i abortinngrep. Denne reservasjonsretten er viktig og riktig. Forslaget om at fastleger skal kunne reservere seg fra å henvise til abort, vil derimot svekke kvinners rettigheter til hjelp og informasjon i en sårbar situasjon.

Å innføre en adgang for fastleger til å reservere seg mot å henvise til abort, vil vanskeliggjøre kvinners muligheter sammenlignet med dagens situasjon. Det vil skape en tilleggsprosedyre og en mulig komplikasjon for kvinnen i realiseringen av en rett hun har etter norsk lov. Selv med omfattende avbøtende tiltak i kommunene, vil en reservasjonsadgang for fastleger gjøre situasjonen langt mer krevende for kvinner sammenlignet med dagens situasjon.

Fastlegene har en viktig funksjon i vårt helsevesen. De har ansvar for å yte nødvendige allmennlegetjenester til befolkningen og for å henvise videre til andre helsetjenester, dersom pasienten har behov for det. Det er et grunnleggende prinsipp at fastlegene yter tjenester etter identisk lov- og regelverk, slik at tilbudet om likeverdige tjenester kan ivaretas. Det helsetilbudet fastlegen gir pasienten skal være det tilbudet man har rett til å motta, ikke det fastlegen finner for godt å sympatisere med.

Vi mener det er viktig å ha respekt og toleranse for ulike livssyn og overbevisninger, og vi har forståelse for en lege som opplever at det strider mot hans eller hennes overbevisning å skulle henvise til en behandling han selv er imot. Men i disse sakene må hensynet til legenes overbevisning veies opp mot hensynet til pasientenes rett til likebehandling og tilgang på helsehjelp. I spørsmålet om fastleger bør kunne reservere seg mot å henvise til abort, mener vi det avgjørende er pasientenes behov for helsehjelp – og ikke legens private synspunkter.

Vi ønsker ikke at kvinner eller jenter skal havne i en situasjon der de må ta en diskusjon med sin lege, når Stortinget har vedtatt i lov retten til selvbestemt abort. Kvinner som er i en vanskelig og sårbar situasjon, skal ikke risikere å møte en moralsk fordømmelse fra fastlegen og en belastende avvisning, etter å ha tatt et vanskelig valg. Det vil være krevende for mange kvinner å fortsette sin relasjon til en lege som har avvist deres behov for abort.

Ungdom har automatisk morens fastlege, pasientlister blir overdratt ved flytting, pensjon etc., og fastleger vikarierer for hverandre. Det kan ikke forventes at kvinnene skal holde seg oppdatert på hvilke reservasjoner den aktuelle fastlegen til enhver tid har, eller bytte lege pga. mulige fremtidige behov. Mange kan oppleve det belastende å bytte til en "mer liberal" fastlege. Forslaget til regjeringen løser ikke dette.

Vi vil derfor stille følgende spørsmål til ordføreren:

Er ordføreren enig i at Stjørdal kommune bør si nei til reservasjonsrett for fastleger gjennom et eget vedtak for kommunen? Er ordføreren villig til å formidle vår syn i en egen høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet?

Forslag til vedtak:

Kommunestyret mener at de foreslåtte lovendringene vil kunne medføre et dårligere og mer byråkratisk offentlig helsetilbud. Forslaget vil også sette kvinner i en vanskelig situasjon i møte med primærhelsetjenesten.

Kommunestyret mener at hensynet til kvinner i en sårbar situasjon veier tyngst, og ber derfor om at Helse- og omsorgsdepartementets forslag ikke blir vedtatt. Dersom forslaget blir vedtatt, vil kommunen ikke tillate fastlegekontrakter som åpner for at fastleger kan reservere seg mot å henvise til abort.

Stjørdal kommune formidler også sitt syn i en egen høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet.